

Gökyüzünden Eğirdir Gölü'ne yolculuk: Eğirdir'in yamaç paraşütü etkinlik potansiyelinin araştırılması

A trip from the sky to the Eğirdir Lake: Research of the paragliding activity potential in Eğirdir

Eray Songür¹ ve Emre Yaşar²

¹Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Isparta/Türkiye, ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-5659-6039>

²Sorumlu Yazar, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Isparta/Türkiye, Email: emreyasar1852@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1573-0930>

Makale Bilgisi	Öz
<p>Araştırma Makalesi</p> <p>Gönderilme: 4 Aralık 2023 Düzeltilme: 15 Haziran 2024 Kabul: 23 Haziran 2024</p> <p>Anahtar kelimeler: Isparta, Eğirdir, Yamaç paraşütü, Turizm, Etkinlik</p>	<p>Araştırmanın temel amacı, Eğirdir'in yamaç paraşütü etkinliği açısından potansiyelini belirlemektir. Hem öğrencilerle hem de Eğirdir'de bireysel uçuş gerçekleştiren, bölgeyi bilen bireylerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Eğirdir'in yamaç paraşütü etkinliği açısından güçlü yönlerinde Eğirdir Gölü'nün yarattığı manzarasından sıklıkla bahsedilmektedir. Eğirdir'in hava koşulları da güçlü yönlerdendir. Eğirdir'in yamaç paraşütü etkinliğinin gerçekleştirilmesi noktasında zayıf yönlerinde kalkış alanının ve bu alana gidilen yolun kötü olması üzerinde durulmaktadır. Tanıtım çalışmalarının eksikliği, kamu kurumları tarafından yeterli destek sunulmaması ve kalkış alanındaki tesis eksikliği diğer zayıf yönlerdir. Yamaç paraşütü açısından Eğirdir'in sahip olduğu fırsatlarda Eğirdir Gölü'nün manzarası ve sahili ön plandadır. Eğiticilerin varlığı ve yamaç paraşütü fiyatının uygun olması diğer fırsatlar olarak öne çıkmaktadır. Eğirdir'de yamaç paraşütü etkinliğinin gerçekleştirilmesinin sahip olduğu tehditlerde türbülans ihtimali, ulaşım yolu ve kalkış alanlarından kaynaklı kazalar, bireysel hatalardan bahsedilmektedir.</p>
Article Info	Abstract
<p>Research Article</p> <p>Received: 4 December 2023 Revised: 15 June 2024 Accepted: 23 June 2024</p> <p>Keywords: Isparta, Eğirdir, Paragliding, Tourism, Activity</p>	<p>The research focuses on assessing Eğirdir's potential for paragliding. Interviews were conducted with students and individual flyers familiar with Eğirdir. Notable strengths include the breathtaking view offered by Lake Eğirdir and favorable weather conditions. However, weaknesses include inadequate take-off areas and challenging access roads. Insufficient promotional efforts, limited support from public institutions, and facility shortages compound the challenges. Opportunities lie in the scenic beauty and lakeside location, with affordable pricing and the presence of instructors enhancing the experience. Threats encompass potential turbulence, accidents related to transportation routes and take-off areas, as well as individual errors. In summary, while Eğirdir boasts scenic advantages and weather conditions conducive to paragliding, addressing infrastructure issues and safety concerns is crucial for fostering the activity's potential.</p>

1. Giriş

Şehir merkezlerinde yaşamın hızlı bir şekilde kaotik bir ortama dönüşmesi ile birlikte insanlar daha fazla gürültü, stres ve karmaşaya maruz kalmaktadır. Bu durum, insanların şehir merkezlerinden uzaklaşarak sakin ve huzurlu

* Bu çalışmanın Etik Kurul Onayı 25/10/2023 tarih ve 166/3 sayılı karar ile Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'dan alınmıştır. Tüm sorumluluk yazara aittir.

** Bu çalışma, TÜBİTAK 2209-A "Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme" programı kapsamında (1919B012305912 başvuru numaralı/ "Gökyüzünden Eğirdir Gölü'ne Yolculuk: Eğirdir'in Yamaç Paraşütü Etkinlik Potansiyelinin Araştırılması" adlı (Yürütücülüğünü ISUBÜ Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği bölümü öğrencisi Eray Songür'ün ve Danışmanlığını ISUBÜ Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği bölümü öğretim elemanı Arş. Gör. Emre Yaşar'ın yapmış olduğu) proje ile TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

Kaynak göster: Songür, E. & Yaşar, E. (2024). Gökyüzünden Eğirdir Gölü'ne yolculuk: Eğirdir'in yamaç paraşütü etkinlik potansiyelinin araştırılması. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 10 (2), 77-86. DOI: <https://doi.org/10.24289/ijsser.1400179>

bir ortam arayışı içerisinde girmelerine neden olmaktadır. Demografik ve sosyo-ekonomik faktörlere bağlı olarak insanların arayışı farklılaşmaktadır (Demir & Aracı, 2022). Fakat temel istek değişmemektedir. Şehir ve çalışma ortamında gergin ve stres dolu deneyimler yaşayan insanlar doğa ortamında sakinleşmek ve aynı zamanda farklı bir deneyim yaşamak istemektedir (Tür, 2023). Bu istekler insanları alışagelmış rekreatif etkinlik ve tatil tercihlerinin yerine farklı ve yeni deneyim elde etme arayışı içerisine yönlendirmektedir. Doğa ortamında gerçekleşen yamaç paraşütü etkinliği insanların istek ve arayışlarını karşılamaktadır.

İnsanların doğa ortamında deneyimlerini farklılaştırmasına olanak veren yamaç paraşütü, günümüzde birçok insan tarafından gerçekleştirilmektedir (Esen & Kılıç, 2020). Çünkü yamaç paraşütü insanlara hem oldukça farklı heyecan dolu bir deneyim sunmaktadır hem de doğa ortamındaki güzelliklere farklı bir bakış açısından görme olanağı vermektedir (Hsieh, 2007). Yamaç paraşütüne sadece insanların ilgisi artmamaktadır. Aynı zamanda destinasyonlar da yamaç paraşütünü bir turizm ürünü olarak değerlendirme çabasıdadır (Saçlı & Kahraman, 2019). Uygun coğrafi koşullara ve alanlara sahip olan destinasyonlar, yamaç paraşütü etkinliğinin gerçekleşmesi için yeni alanlar açmakta veya zaten var olan alanları iyileştirme çalışmaları yapmaktadır.

İnsanlar ve destinasyonların yamaç paraşütüne olan ilgisi akademik alanda da karşılık bulmuştur. Ulusal alan yazın incelendiğinde farklı açılardan yamaç paraşütü ile ilgili araştırmaların yapıldığı dikkat çekmektedir. Bu araştırmalarda bir destinasyonun yamaç paraşütü için analizi (Batman & Demirel, 2015; Dağdeviren vd., 2020; Güler vd., 2019; Koday vd., 2018; Sunar vd., 2018; Tarhan vd., 2013; Tuban, 2019; Varol vd., 2022), yamaç paraşütü etkinliğine katılan insanların motivasyonları (Demircioğlu, 2023; Saçlı & Kahraman, 2019), öğrencilerin yamaç paraşüt algısı (Esen & Kılıç, 2020), yamaç paraşütü yapan sporcu ve insanların yamaç paraşütü doyumları (Arslan Ayazlar, 2015; Barut vd., 2019), yamaç paraşütçülerinin yaşadıkları sorunlar (Karademir & Güven, 2016), yamaç paraşütü etkinliğinin turizme katkıları (Kılavuz, 2022), yamaç paraşütü sporcularını kaygı düzeyleri (Özçiriş, 2017), yamaç paraşütü alanlarının belirlenmesi (Şimşek vd., 2019), yamaç paraşütü destinasyon memnuniyeti (Davras, 2023) gibi konular çalışılmıştır.

Araştırmalarda Fethiye, Uçmakedere, Siirt, Bayramören, Altındere Vadisi gibi farklı destinasyonlar yamaç paraşütü etkinliği açısından incelenmiştir. Yamaç paraşütü etkinliğinin gerçekleştirildiği destinasyonlardan birisi de Eğirdir'dir. Fakat Eğirdir özelinde yamaç paraşütü etkinliği üzerine gerçekleştirilen bir araştırma bulunmamaktadır. Bu nedenle bu araştırmanın temel amacı, Eğirdir'in yamaç paraşütü etkinliği açısından potansiyelini belirlemektir. Eğirdir'de yamaç paraşütü etkinliğine yönelik farkındalığı artırması, olumlu olan özelliklerinin üstünde durulması ve eksikliklerinin tamamlanması konusunda araştırmanın katkı sunması hedeflenmektedir.

2. Kavramsal çerçeve

2.1. Yamaç paraşütü ve Eğirdir

Günümüzde şehirlerde artan yapılaşma ile birlikte insanların boş zamanlarını değerlendirecekleri kırsal ve doğal rekreasyon alanları sınırlı bir düzeydedir (Demir & Demir, 2014). Şehirlerde yaşamını sürdüren insanlar boş zamanlarını değerlendirmek ve doğa ortamında etkinliklere katılmak amacıyla şehir ortamından uzaklaşma gereksinimi duymaktadır (Kienast vd., 2012). Bu nedenle insanlar doğal alanla daha iç içe olan destinasyonlara yönelmektedir ve rekreatif etkinliklere katılım göstermektedir. Bu etkinliklerden bir tanesi de yamaç paraşütüdür. Yamaç paraşütü, açık hava rekreasyon etkinliklerinden birisidir ve herhangi bir motor veya elektronik araç desteğine gerek duyulmadan yapılmaktadır (Chang & Huang, 2012). Yamaç paraşütünde kullanılan araç hava akım desteği ile uçan, ağır olmayan ve kullanımı basit bir hava aracı olarak tanımlanmaktadır (Türk Hava Kurumu, 2009). Hava akımı ile gökyüzünde yüksek seviyelerde kalabilen ve hareket eden yamaç paraşütünde insanlar doğaya farklı bir açıdan bakma şansı elde etmekte ve benzersiz bir deneyimi yaşamaktadır. Bu nedenle her geçen gün yamaç paraşütü ilgi odağı haline gelmektedir (Batman & Demirel, 2015). Çünkü macera ve doğa temelli turizmi içerisinde kabul edilen yamaç paraşütü etkinliği, insanlara bireysel bir şekilde aktif olarak katılabilecekleri ve heyecan, merak duygularını yaşayabilecekleri bir deneyim sağlamaktadır (Butler, 1998).

İnsanlara bu deneyimleri sağlayan yamaç paraşütünün gelişimi 1980'li yıllara dayanmaktadır. Bu yıllarda ilk olarak yamaçtan koşu gerçekleştirerek kalkış denemeleri gerçekleştirilmiştir. Daha sonra tasarımlarda yapılan iyileştirmeler ile birlikte uçuş için daha uygun bir yapıya kavuşmuş ve popülerlik süreci başlamıştır (Krüger-Franke vd., 1991). Türkiye'de yamaç paraşütü denemelerinin başlangıç tarihi 1985'dir. İlk deneme, Türk Hava Kurumu paraşütçülerinin Erzincan'da serbest atlayış paraşütleriyle gerçekleştirilmiştir. Erzincan'daki ilk deneme sonrası Adıyaman, Kayseri ve Ankara'da uçuş denemeleri yapılmıştır. Türkiye'de günümüz yamaç paraşütlerinin ilk örnekleri 1988'de var olmuştur (Özgülbaş, 2000). Fakat yamaç paraşütü etkinliğinin esas başlangıcı 1990'larda Fethiye Babadağı'nın yabancı pilotlar tarafından fark edilmesidir (Akça, 2016).

Türkiye, coğrafi özellikleri nedeniyle yüksek rakımlı dağlar ve tepelere sahiptir. Bu alanlar yamaç paraşütü gerçekleştirilmesi için bir fırsat vermektedir. Türkiye’de farklı bölgelerde yamaç paraşütü için uygun alanlar olmakla birlikte en fazla bilineni Fethiye Babadağı’dır (Akoğlan Kozak & Bahçe, 2009). Bunun yanı sıra Pamukkale, Gölbaşı, Abant, İnönü, Alidağ, Aksu, Kaş, Uludağ gibi destinasyonlarda da yamaç paraşütü yapılmaktadır (Arslan Ayazlar, 2015; Batman & Demirel, 2015). Yamaç paraşütü destinasyonlarından birisi de Eğirdir’dir. Eğirdir ilçesinde yamaç paraşütü birden fazla alandan gerçekleştirilebilmektedir. Karatepe olarak bilinen alandan kuzey ve güney, Akpınar köyü ve Eğirdir Sivrisinden kuzeydoğu, Kış Sporları Turizm Merkezinden ise doğu pistlerinden yamaç paraşütü yapılmaktadır. Bu alanlara araçla ulaşım sağlanmaktadır. Karatepe mevki Eğirdir ilçe merkezinden 10 km uzaklıkta bulunmaktadır. Ulaşım konusunda herhangi bir sıkıntı bulunmayan Karatepe güney rüzgarlarına açık bir konumdadır. Aynı bölge içerisinde ayrıca kuzey rüzgarlarına da elverişli bir pist bulunmaktadır. Bu pist Eğirdir Kaymakamlığı tarafından açılmıştır. Bu alandan gerçekleştirilen uçuşlar Altınkum Plajına inilmesi ile tamamlanmaktadır (Türkiye Kültür Portalı, 2022).

2.2. İlgili çalışmalar

Ulusal alan yazında bir destinasyonun yamaç paraşütü açısından potansiyelini inceleyen çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Tarhan vd. (2013), Ordu ilinde yamaç paraşütü için çeşitli çalışmaların yapıldığını ve özellikle Boztepe’nin yamaç paraşütü açısından uygun olduğunu belirtmektedir. Batman ve Demirel (2015), Altındere Vadisinde yamaç paraşütünün uygulanması için iniş ve kalkış alanlarını belirlemiştir. Koday vd. (2018), Siirt ilinin yamaç paraşütü potansiyelini araştırmıştır. Bu araştırmada Siirt’in doğa kaynakları ile uçuşa uygun olduğu fakat tanıtım ve bilinç eksikliği olduğu ön plandadır. Sunar vd. (2018) ise Hatay iline yönelik bir inceleme yapmıştır. Hatay’da yamaç paraşütü yapılan alanlarda alt yapı eksikliği olduğu ve bu alanlara ulaşım açısından sıkıntılar yaşandığı belirlenmiştir. Güler vd. (2019), Gelincik Tepesi’nin yamaç paraşütü için uygunluğunu araştırmıştır. Gelincik Tepesi’nin uçuş için iyi özelliklere sahip olduğu fakat ulaşım, altyapı ve tanıtım eksikliklerinin olduğu ifade edilmektedir. Tuban (2019), Uçmaktare için bir araştırma yürütmüştür. Uçmaktare’nin yamaç paraşütü için uygun fakat alanda konaklama tesislerinin yetersizliği ve çevre düzenlemesi açısından eksiklikler söz konusudur. Dağdeviren vd. (2020), Bayramören ilçesinin doğal güzelliğinin açısından yamaç paraşütüne uygun olduğunu fakat ilçeye ulaşım sorunlarının olduğunu belirtmektedir. Varol vd. (2022) ise Konya’nın yamaç paraşütü açısından bir değerlendirmesini yapmıştır. Konya’nın yamaç paraşütü için uygun alanlara sahip olduğu, ulaşım ve alt yapı açısından bir sorun bulunmamaktadır.

3. Yöntem

Araştırmanın başlıca amacı Eğirdir’in yamaç paraşütü etkinliği açısından potansiyelini belirlemektir. Bu amaç kapsamında ilk olarak turizm rehberliği bölümünde eğitimine devam eden altı öğrenci seçilmiştir. Daha sonra, Eğirdir’de bireysel olarak uçuş eğitimi ve hizmeti veren eğiticilerle iletişime geçilmiştir. Turizm rehberliği öğrencilerinin yamaç paraşütü yapması için uçuş takvimi oluşturulmuş ve uçuşlar gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin uçuşlarının tamamlanmasından sonra hem öğrencilerle hem de Eğirdir’de bireysel uçuş gerçekleştiren, bölgeyi bilen bireylerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Meslek	Yamaç paraşütü deneyimi
K1	Erkek	34	Asker	Evet
K2	Erkek	46	Memur	Evet
K3	Erkek	22	Öğrenci	Evet
K4	Erkek	37	Usta öğretici	Evet
K5	Kadın	24	Öğrenci	Evet
K6	Erkek	32	Esnaf	Evet
K7	Kadın	21	Öğrenci	Evet
K8	Kadın	21	Öğrenci	Evet
K9	Erkek	21	Öğrenci	Evet
K10	Erkek	48	Uzman hekim	Evet
K11	Erkek	35	Taksici	Evet
K12	Erkek	38	Akademisyen	Evet
K13	Erkek	20	Öğrenci	Evet
K14	Erkek	40	Asker	Evet
K15	Erkek	40	Asker	Evet

Görüşmelerde dört soru yer almaktadır. Bu sorular, Eğirdir'in yamaç paraşütü etkinliği açısından güçlü ve zayıf özellikleri, sahip olduğu fırsatlar ve tehditleri belirlemeye yöneliktir. Soruların belirlenmesinde SWOT analizi tekniğine uygun olmasına dikkat edilmiştir. Görüşme yapılan bireylerin en az bir kez Eğirdir'de yamaç paraşütü yapması ve Eğirdir'de yaşamış olması görüşme kriterleridir. Bu nedenle, araştırmada amaçlı örneklem tekniği benimsenmiştir. Çünkü amaçlı örneklemede araştırma kapsamında belirlenen kriterlere uygun bireylerin araştırma için seçilmesi söz konusudur. Görüşmelerden önce, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 25.10.2023 tarihli, 03 sayılı kararla etik kurul onayı alınmıştır.

Görüşmeler, 27 Kasım 2023- 1 Aralık 2023 tarihleri arasında 15 bireyle gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, yaklaşık 10-12 dakika arası sürmüştür. Görüşmeye katılan bireylere, görüşme öncesi araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Bireylerin hem kimliğini hem de yanıtlarını gizlilik içinde sürdürmek için K1-K2-K3 gibi kodlamalar atanmıştır. Görüşmelerden elde edilen verilerin kontrolü sağlandıktan sonra içerik analizi uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan bireylerin demografik özellikler Tablo 1'de sunulmaktadır. Katılımcıların çoğunluğu erkek bireylerden (12) oluşmaktadır. Katılımcıların yaş aralıkları 21-48 arası değişiklik göstermektedir. Katılımcıların 6'sı öğrenci, 9'u ise farklı mesleklerden bireylerdir. Son olarak, katılımcıların hepsinin Eğirdir'de yamaç paraşütü deneyimi bulunmaktadır.

4. Bulgular

Katılımcılara ilk olarak Eğirdir'in yamaç paraşütü etkinliği açısından güçlü yönlerini belirlemeye yönelik soru sorulmuştur. Katılımcıların yanıtlarına bakıldığında, Eğirdir'in yamaç paraşütü gerçekleştirilmesinde en güçlü yanı olarak Eğirdir Gölü manzarası ön plandadır. Göl manzarasının yanı sıra hava koşulları, konum, kalkış ve iniş alanları da diğer güçlü yönler olarak belirtilmektedir. Katılımcıların görüşlerinden örnekler şu şekildedir:

"Karatepe'den Eğirdir gölü manzarasında uçulabiliyor olunması." (K15)

"Eğirdir gölüne karşı uçmak ve manzarayı yukardan görmek." (K3)

"Muazzam Eğirdir gölü manzarası." (K9)

"Rüzgâr ve termiklerin etkisiyle uzun süreli uçuşları vermesi." (K2)

"Havanın diğer yamaç paraşütü yapılan bölgelere göre daha stabil olması." (K11)

"Eğirdir'in yamaç paraşütü açısından en güçlü yönleri konum olarak ulaşabilir olması." (K4)

"Lokasyon olarak her yere yakın olması." (K14)

"İniş alanı kumsal olduğu için rahat bir iniş gerçekleştirilmesi." (K5)

"Paraşüt yapılacak uygun tepeleri olması." (K8)

Tablo 2. Eğirdir'in yamaç paraşütünde güçlü yönleri

Güçlü yönler	Sıklık	%
Göl manzarası	25	58,1
Hava koşulları	7	16,3
Konum	6	14
Kalkış alanı	3	7
İniş alanı	2	4,7
Toplam	43	100

Katılımcılara ikinci olarak Eğirdir'in yamaç paraşütü etkinliği açısından zayıf yönlerini belirlemeye dair soru yöneltilmiştir. Katılımcıların yanıtları incelendiğinde, Eğirdir'in yamaç paraşütü gerçekleştirilmesinde en zayıf yönleri olarak kalkış alanı zeminin kötü olması ve kalkış alanına gidilen yolun kötü olması vurgulanmaktadır. Bunların yanı sıra kamu kurumlarının yetersiz desteği, tanıtım çalışmalarının eksikliği ve kalkış alanında tesis eksikliği diğer zayıf yönlerdir. Katılımcıların görüşlerinden örnekler şu şekildedir:

"Alamın otlar ve çamur sebebiyle kalkışı zorlaştırması." (K2)

"Kalkış pistinin düzgün olmaması." (K6)

"Alanın kalkış için güvenli hale gelecek şekilde düzenlenmemiş olması." (K11)

"Etkinlik yapılan tepenin yolları yapılmadığı için araçla çıkmak zorluyor." (K8)

"Yukarı çıkış yolu biraz riskli." (K5)

“Bölge belediyesi tarafından yamaç paraşütü etkinliğine gereken yardım yapılmaması.” (K14)

“Tanıtımının tam anlamıyla yapılmaması.” (K4)

“Kalkış yapılan alanda ihtiyaçlarınızı karşılayabilecek uygun alanların olmaması.” (K4)

Tablo 3. Eğirdir’in yamaç paraşütünde zayıf yönleri

Zayıf yönler	Sıklık	%
Kalkış alanı zeminin kötü olması	13	46,4
Kalkış alanına gidilen yolun kötü olması	11	39,3
Kamu kurumlarının yetersiz desteği	2	7,1
Tanıtım eksikliği	1	3,6
Kalkış alanında tesis eksikliği	1	3,6
Toplam	28	100

Katılımcılara üçüncü olarak Eğirdir’in yamaç paraşütü etkinliği açısından fırsat oluşturan yönlerini tespit etmeye yönelik soru yöneltilmiştir. Katılımcıların yanıtlarına göre, Eğirdir’in yamaç paraşütü gerçekleştirilmesinde sahip olduğu fırsatlarda Eğirdir Gölü’ne sahip olmasına önem verilmektedir. Eğirdir Gölü’nün yanı sıra sahilin olması, kalkış alanlarının özellikleri de fırsat olarak değerlendirilmektedir. Yamaç paraşütü eğitim veren eğiticilerin olması ve fiyatın diğer destinasyonlara göre uygunluğu diğer fırsatlardır. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“7 farklı tondaki Eğirdir gölünün manzarası sayesinde Türkiye’de Babadağ’dan sonraki en keyifli manzaraya sahip olması.” (K6)

“Yamaç paraşütü ile Eğirdir’in manzarası ve ilçenin tamamını görme fırsatı sunması bu deneyimi yaşayanları etkileyeceğini düşünüyorum.” (K7)

“Yılın her mevsiminde uçuşa imkân veren güzel bir kalkış pistinin olması.” (K14)

“Altınkum sahiline iniş yapılabilir olunması.” (K15)

“İşin ehli kişilere sahip olmaları.” (K3)

“Fiyatının diğer yerlere göre daha uygun olması.” (K5)

Tablo 4. Eğirdir’in yamaç paraşütünde fırsatları

Fırsatlar	Sıklık	%
Eğirdir Gölü manzarasına sahip olması	10	50
Sahilin olması	4	20
Kalkış alanlarının özellikleri	4	20
Yamaç paraşütü eğiticilerinin olması	1	5
Uygun fiyatlı olması	1	5
Toplam	20	100

Katılımcılara son olarak Eğirdir’de yamaç paraşütü etkinliği gerçekleştirilmesinin ne gibi tehdiye sahip olduğu belirlemeye dair soru yöneltilmiştir. Katılımcıların yanıtlarına göre, türbülansa yakalanma, ulaşım yolu ve kalkış alanından kaynaklı kaza ihtimali başlıca tehditlerdir. Bireylerin yeterli uçuş eğitimi ve tecrübesi olmaksızın uçuş gerçekleştirmeleri de tehdit olarak ifade edilmektedir. Ayrıca, bölgede askeri alanların olmasından dolayı da uçuş güvenliğinin etkilendiği belirtilmektedir. Katılımcıların bazıları ise herhangi bir tehdit olmadığını ileri sürmektedir. Katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“Kalkış alanının da rüzgârın farklı yönden esmesi durumunda kalkış alanının ön kısmının rötör da kalması.” (K11)

“Bölgeyi bilmeyen pilotların uyarılmadan uçuşması durumunda türbülans yoğunluğundan dolayı kazalar olabilir.” (K4)

“Yamaca yakın alanda oluşabilen türbülanslara dikkat edildiği sürece büyük bir tehdit olmadığını düşünüyorum.” (K10)

“Bölgede uçan pilotların pilotaj seviyesinin düşük olması.” (K4)

“Tepedeki kalkış pistinin tecrübesi az olan pilotlar için uygun olmayışı.” (K12)

“Yukarı çıkış yolu riskli.” (K5)

“Uçuş yaptığımız bölgede zaman zaman askeri ve sivil hava araçlarının uçuyor olması.” (K15)

“Bölgede havacılık okulları olduğundan dolayı motorlu hava araçlarının Eğirdir yamaç paraşütü uçuş bölgesine girmesi uçuş güvenliğini tehdit etmektedir.” (K1)

“Bana göre tehdit uçuş yapacak insanların bilinçsiz davranışları.” (K2)

“Herhangi bir tehdit yok.” (K6)

Tablo 5. Eğirdir’in yamaç paraşütünde tehditleri

Tehditler	Sıklık	%
Türbülans olma ihtimali	4	21,1
Bireylerin yeterli uçuş eğitimine sahip olmaması	3	15,8
Yol ve kalkış alanından dolayı kaza ihtimali	3	15,8
Askeri alanın varlığı	2	10,5
Bilinçsiz davranışlar	1	5,3
Tehdit yok	6	31,6
Toplam	19	100

5. Tartışma ve sonuç

Bu araştırmada, Eğirdir’in yamaç paraşütü etkinliği açısından mevcut durumunu belirlemektir. Bu kapsamda, Eğirdir’in yamaç paraşütü etkinliği için güçlü ve zayıf yönlerin, sahip olduğu fırsatların ve etkinliğin yaratacağı tehditlerin neler olduğunun belirlenmesine öncelik verilmiştir. İfade edilen amaçlara ulaşmak için Eğirdir’de yamaç paraşütü eğitimi veren ve uçuşlar gerçekleştirilen bireylerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, turizm rehberliği bölümünde eğitimlerine devam eden öğrencilerden seçilen altı öğrenci de araştırmaya dahil edilmiştir. Bu öğrenciler, araştırma kapsamında yamaç paraşütünü deneyimleme fırsatı elde etmiştir. Böylece, Eğirdir’de yamaç paraşütü sürecini yakından görme ve değerlendirme şansına sahip olmuşlardır.

Eğirdir’in yamaç paraşütü etkinliği açısından güçlü yönlerinde Eğirdir Gölü’nün yarattığı manzarasından sıklıkla bahsedilmektedir. Yaşar vd. (2023), ziyaretçiler tarafından Eğirdir özelinde olumlu olarak aktarılan özelliklerde Eğirdir Gölü manzarasının ilk sırada olduğunu belirtmektedir. Eğirdir’in hava koşullarının yamaç paraşütüne uygun olması da güçlü yönlerden birisidir. Farklı destinasyonlarda gerçekleştirilen araştırmaların sonuçları ile Eğirdir’in yamaç paraşütü güçlü yönlerinin uyumlu olduğu görülmektedir. Yamaç paraşütü kalkış ve iniş alanlarının uygun olması da diğer güçlü yönler içerisinde yer almaktadır. Kalkış pistinin uygunluğu ve hava koşullarının yamaç paraşütü etkinliği için güçlü yön oluşturduğu bilinmektedir (Dağdeviren vd., 2020). Bunun yanı sıra uçuşa uygun alanlar (Koday vd., 2018) ve uçuşa uygun iyi özelliklere sahip olma (Güler vd., 2019) yamaç paraşütü için belirleyici faktörlerdendir.

Eğirdir’in yamaç paraşütü etkinliğinin gerçekleştirilmesi noktasında sahip olduğu zayıf yönlerinde kalkış alanının ve bu alana gidilen yolun kötü olması üzerinde durulmaktadır. Tanıtım çalışmalarının eksikliği, kamu kurumları tarafından yeterli destek sunulmaması ve kalkış alanındaki tesis eksikliği diğer zayıf yönlerdir. Eğirdir özelindeki yamaç paraşütü zayıf yönleri diğer yamaç paraşütü destinasyonları ile benzerlik taşımaktadır. Bazı araştırmacılar farklı bölgelerde yamaç paraşütü etkinliğinde tanıtım çalışmaları eksikliği (Koday vd., 2018), ulaşım sıkıntısı (Sunar vd., 2018), altyapı eksikliği (Güler vd., 2018), tesis eksikliği (Tuban, 2019) gibi unsurları zayıf yönler olarak açıklamaktadır.

Yamaç paraşütü açısından Eğirdir’in sahip olduğu fırsatlarda Eğirdir Gölü’nün manzarası ve sahili yine ön plandadır. Eğitimcilerin varlığı ve yamaç paraşütü fiyatının uygun olması da diğer fırsatlar olarak öne çıkmaktadır. Isparta’nın marka kent olma sürecinde yerel halkın düşüncelerinde Eğirdir Gölü’nün ilk sıralardadır (Uzun & Demir, 2019). Çepur ve Dalgıç (2022) ise Isparta ili için Eğirdir Gölü’nün önemliliğine değinmektedir. Eğirdir Gölü güzelliği ile birlikte pozitif bir algı yaratmaktadır (İnanır vd., 2019). Kalkış alanlarının çeşitli olması ve eğitimcilerin niteliğinin yamaç paraşütü için fırsatlardandır (Koday vd., 2018).

Eğirdir’de yamaç paraşütü etkinliğinin gerçekleştirilmesinin sahip olduğu tehditlerde türbülans ihtimali, ulaşım yolu ve kalkış alanlarından kaynaklı kazalar, bireysel hatalar ve bölgede askeri alanların varlığından bahsedilmektedir. Ulaşım yolu ve kalkış alanları mevcut halinin iyi olmaması risk yaratmaktadır. Özellikle ulaşım yolunun virajlı ve toprak olması, korumasının düşük olması ve belirli mesafeyi içermesinden dolayı kaza ihtimali mevcuttur. Kalkış alanında ise zeminin toprak ve otluk olması yamaç paraşütü yapacak bireylerin ekstra çaba sarf etmesine neden olmaktadır. Yağışlı havalarda ise alanın kullanılması söz konusu olmamaktadır. Bu nedenlerden ötürü çeşitli kaza olasılıkları yaşanmaktadır. Bölgede askeri alanların varlığından dolayı çeşitli askeri uçuşların

gerçekleşmesinin yamaç paraşütü yapan bireylerde tedirginlik yarattığı ifade edilebilir. Fakat, Eğirdir’de yamaç paraşütü için esas tehdidin ulaşım yolu ve kalkış alanı zeminin olduğunu vurgulamak gerekmektedir.

Araştırma bulguları doğrultusunda Eğirdir’de yamaç paraşütü etkinliğinin geliştirilmesi için birtakım öneriler geliştirilmiştir. Bunlar:

- Eğirdir’de yamaç paraşütü kalkış alanı zeminin düzenlenmesi gerekmektedir. Şu an toprak ve ot içerisinde olan zeminin, diğer yamaç paraşütü destinasyonlarının kalkış alanları incelenerek iyileştirilmesi bir gerekliliktir.
- Kalkış alanlarına ulaşımın sağlandığı yolun da düzenlemeden geçmesi gerekmektedir. Bu yol da toprak ve taşlı bir yapıdadır. Ayrıca, herhangi bir koruma bariyeri bulunmamaktadır ve virajlıdır. Bu yolun düzenlenerek korunaklı bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir.
- Kalkış alanına ulaşım yolu çeşitlendirilebilir. Örneğin; teleferik sisteminin kurulmasının mümkün olup olmadığı araştırılabilir. Böylece ulaşım hem daha kısa hem de daha güvenli gerçekleşebilir. Ayrıca, teleferik ile Eğirdir Gölü’nün manzarası izlenebilir. Sadece yamaç paraşütü yapanlar değil Eğirdir’e gelen ziyaretçilerde teleferiği kullanabilir.
- Kalkış alanının olduğu bölümde sosyal tesislerin kurulması faydalı olabilir. Çünkü kalkış alanında bireylerin ihtiyaçlarını giderecek bir tesis bulunmamaktadır.
- Kamu kurumlarının ve yetkililerin Eğirdir’de yamaç paraşütü etkinliğini artıracak yatırımlar ve tanıtımlar yapmaları gerekmektedir. Bölge turizminin çeşitlendirilmesi açısından bu önem arz etmektedir.
- Yamaç paraşütü için çeşitli hediyeler Eğirdir Gölü silüeti ile birleştirilerek üretilebilir. Bu ürünler ile Eğirdir’de yamaç paraşütü tanınırlığı sağlanabilir.
- Son olarak, Eğirdir ve Isparta’da yaşamını sürdüren yerel halkın yamaç paraşütü bilinç düzeyi artırılabilir, bireylerin etkinliği gerçekleştirmesi için teşvik edilmesi sağlanabilir.

Bu araştırma, Eğirdir’de yamaç paraşütü etkinliği mevcut durumunu belirlemek için deneyimi olan bireyler ve öğrenciler üzerinde yürütülmüştür. Gelecekte yapılması muhtemel araştırmalarda Eğirdir’deki kamu kurumları yetkilileri ile görüşmeler yapılabilir. Farklı görüşlerin ve önerilerin ortaya çıkması sağlanabilir. Deneyim sahibi olmayan bireylerin bakış açısından yamaç paraşütü algıları da öğrenilebilir. Hem yerel halkın hem de turizm öğrencilerinin yamaç paraşütü algısı da çalışılabilir.

Kaynakça

- Akça, R. (2016). Spor Turizmi. İçinde (Editör: Yaylı, A. ve Sürücü, Ö.) *Özel İlgi Turizmi* (183-204), Detay Yayıncılık.
- Akoğlan Kozak, M. & Bahçe, S. (2009). *Özel İlgi Turizmi*, Detay Yayıncılık.
- Arslan Ayazlar, R. (2015). *Akış Deneyiminin Yamaç Paraşütü Deneyim Doyumu ve Yaşam Doyumuna Etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi.
- Barut, A. İ., Demir, A., Ballıkaya, E., & Çifçi, F. (2019). Doğa yürüyüşü ve yamaç paraşütü sporu yapan bireylerin yaşam doyumu ve öz yeterliklerinin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(2), 137-145.
- Batman, Z. P., & Demirel, Ö. (2015). Altındere vadisi meryemana deresi güzergâhında doğa temelli turizm etkinliği: yamaç paraşütü. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 5(11), 13-26.
- Butler, R. (1998). *Rural recreation and tourism*. Addison Wesley Longman, Harlow
- Chang, H. M., & Huang, Y. (2012). Paragliding adventure recreation consumers’ activity motivation, enduring involvement and their involved behavior. *The Journal of International Management Studies*, 7(2), 61-74.
- Çepur, N., & Dalgıç, A. (2022). Isparta İli ve Çevresi Glamping Potansiyelinin Araştırılması. *Journal of Applied Tourism Research*, 3(1), 1-12.
- Dağdeviren, A., Saral, C., Coşkun, N., & Yılmaz, Z. (2020). Bayramören İlçesinde Yamaç Paraşütü Turizmi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 881-892.
- Davras, Ö. (2023). Yamaç Paraşütü Yapan Yerli ve Yabancı Turistlerin Destinasyon Memnuniyetleri: Bir AEPA Uygulaması. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 34(1), 83-95. <https://doi.org/10.17123/ataad.1229292>
- Demircioğlu, A. (2023). Yamaç Paraşütü Etkinliğine Katılanların Motivasyonlarının İncelenmesi: Fethiye Örneği. *Journal Of Applied Tourism Research*, 4(1), 1-14.
- Demir, M., & Aracı, S. (2022). Eleştirel bir bakış açısıyla kırsal turizm ile ilgili çalışmaların bibliyometrik analizi. *Journal of Applied Tourism Research*, 3(1), 25-36.

- Demir, M., & Demir, Ş. Ş. (2014). Kamu kesimindeki yöneticilerin serbest zaman etkinliklerini algılaması ve değerlendirmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(3), 61-76.
- Esen, F. Ö., & Kılıç, B. (2020). Turizm Öğrencilerinin Yamaç Paraşütü Algısı: Kelime İlişkilendirme Testi Uygulaması. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 2282-2295.
- Güler, O., Akmaz, A., & Çelik, R. (2019). Mersin Gelincik Tepesinin Yamaç Paraşütü Potansiyelinin SWOT Analizi ile İncelenmesi. *3rd. International Congress of Future of Tourism: Innovation, Entrepreneurship and Sustainability (Futourism 2019)*, Mersin.
- Hsieh, T. (2007). *Recreational motivation, sensation seeking, and recreational involvement of Taiwan's adventure recreation participants*. Doctoral dissertation, University of the Incarnate Word.
- İnanır, A., Uslu, A., & Çaprak, D. (2023). Sakin Şehir ve Kırsal Turizm: Eğirdir İlçesi'nde Bir Araştırma. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 7(3), 1711-1726. <https://doi.org/10.21325/jotags.2019.444>
- Karademir, Y., & Güven, Ö. (2016). Türkiye'de yamaç paraşütçülerinin problemleri. *International Journal of Social Science*, 48, 433-457.
- Kılavuz, M. E. S. (2022). *Uçma olgusunun turizme yansımalarına bir örnek: "Yamaç Paraşütü"*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacı Bayram Veli Üniversitesi.
- Kienast, F., Degenhardt, B., Weilenmann, B., & Wäger, Y., & Buchecker, M. (2012). GIS-Assisted mapping of landscape suitability for nearby recreation. *Landscape and Urban Planning*, 105, 385- 399. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2012.01.015>
- Koday, S., Koday, Z., & Kızılkıran, Y. (2018). Alternatif Turizm Açısından Siirt İlinde Yamaç Paraşütü Faaliyetleri. *TÜCAUM 30. Yıl Uluslararası Coğrafya Sempozyumu*, 3-6.
- Krüger-Franke, M., Siebert, C. H., & Pförringer, W. (1991). Paragliding injuries. *British journal of sports medicine*, 25(2), 98-101. <https://doi.org/10.1136/bjism.25.2.98>
- Özçirşi, İ. (2017). *Yamaç paraşütü yapan pilotların uçuş öncesi kaygı ve stres düzeyinin değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Özgülbaş, O. (2000). *Yamaç Paraşüt Sporü*, Türk Hava Kurumu Basımevi.
- Saçlı, Ç. ve Kahraman, C. Ö. (2019). Açık alan rekreasyonu olarak yamaç paraşütü etkinliğine katılanların motivasyonları ve etkinlik memnuniyetlerinin belirlenmesi: Arsuzfest Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi SBE Dergisi*, 21(4), 1249-1269.
- Sunar, H., Gökçe, F., Gökçe, H., & Şahin, M. (2018). Alternatif turizm türü olarak yamaç paraşütü potansiyeli: Hatay örneği. *VII. Ulusal III. Uluslararası Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu*, 1422-1429.
- Şimşek, Ç. K., Türk, T. & Ödül, H. (2019). Determination of paragliding fields with GIS-based Analytic Hierarchy Process. *Coğrafya Dergisi*, (38), 1-10. <https://doi.org/10.26650/JGEOG2019-0004>
- Tarhan, H., Sözen, H., & Arı, E. (2013). Ordu'da Yamaç Paraşütü, 6. *Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi*, 17-19 Mayıs, Kayseri.
- Tuban, B. (2019). *Bir alternatif turizm türü olarak yamaç paraşütü: Uçmaktelere üzerine bir çalışma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Namık Kemal Üniversitesi.
- Türk Hava Kurumu (2009). *Yamaç Paraşüt Başlangıç Pilot Eğitim El Kitabı*, Türk Hava Kurumu Türkkuşu Genel Müdürlüğü Çok Hafif Hava Araçları.
- Türkiye Kültür Portalı (Erişim tarihi: 04.12.2022) <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/isparta/turizmaktiviteleri/yamac-parasutu486031>
- Tür, E. (2023). Doğa Turizmi Kapsamında Kaz Dağlarını Ziyaret Eden Turistlerin Yaptıkları Çevrimiçi Yorumların İncelenmesi: TripAdvisor Örneği. *Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 1-27.
- Uzun, H., & Demir, Ş. Ş. (2019). Marka Kent Isparta Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), 171-186.
- Varol, F., Aksu, H. S., & Demirel, M. (2022). Evaluation of outdoor recreation potential of destinations in terms of paragliding: the case of Konya. *Tourism and Recreation*, 4(1), 13-23. <https://doi.org/10.53601/tourismandrecreation.1079252>
- Yaşar, E., Öztürk, İ., & Tür, E. (2023). Analysis Of Visitor Reviews On The Cittáslow Eğirdir: The Tripadvisor Example. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (C-iasoS 2022 Özel Sayısı), 133-142. <https://doi.org/10.18092/ulikidince.1211847>

Extended abstract

Purpose

The study investigated various destinations, including Fethiye, Uçmakdere, Siirt, Bayramören, and Altındere Valley, in the context of paragliding activities. While paragliding is practiced in Eğirdir, there is a notable absence of research specifically dedicated to this locale. Consequently, the principal objective of this research is to assess the potential of Eğirdir in the realm of paragliding activities. The aim is to contribute to heightened awareness surrounding paragliding in Eğirdir, accentuating its positive aspects and addressing existing shortcomings. Through this research, we aspire to provide valuable insights that can inform and enhance the local paragliding scene, fostering a more comprehensive understanding of its strengths and areas for improvement.

Method

The primary purpose of the research is to determine the potential of Eğirdir in paragliding activity. Six students continuing their education in the Department of Tourism Guidance were selected within this purpose's scope. Then, the instructors who provide individual flight training and services in Eğirdir were contacted. A flight schedule was created for tourism guidance students to paraglide, and the flights were carried out. After completing the students' flights, interviews were conducted with both the students and the individuals who performed individual flights in Eğirdir and knew the region.

Four questions were included in the interviews. These questions aim to determine the strong and weak features, opportunities, and threats of Eğirdir in terms of paragliding activity. In deciding the questions, attention was paid to be appropriate to the SWOT analysis technique. The interview criteria are that the interviewees have paraglided at least once in Eğirdir and have lived in Eğirdir. For this reason, a purposive sampling technique was adopted in the research. Because in purposive sampling, individuals who meet the criteria determined within the scope of the research are selected for the research.

Conclusion

The view of Lake Eğirdir is at the forefront as the most potent aspect of Eğirdir for paragliding. In addition to the lake view, weather conditions, location, take-off, and landing areas are other strengths. As the weakest aspects of Eğirdir in paragliding, the bad ground of the take-off area and the bad road to the take-off area are emphasized. In addition, other weaknesses include insufficient support from public institutions, lack of promotional activities, and lack of facilities in the take-off area.

Eğirdir must have Lake Eğirdir in the opportunities it has in paragliding. In addition to Lake Eğirdir, the beach and the characteristics of the take-off areas are also considered opportunities. The availability of paragliding instructors and the suitability of the price compared to other destinations are other opportunities. Turbulence and possible accidents caused by the transportation route and take-off area are the main threats. Individuals flying without adequate training and experience are also considered a threat. In addition, it is stated that military areas in the region also affect flight safety. Some of the participants claim that there is no threat.

In line with the research findings, some suggestions have been developed for developing paragliding activity in Eğirdir. These are:

- The paragliding take-off area ground in Eğirdir needs to be organized. It is necessary to improve the ground, which is currently in soil and grass, by examining the take-off areas of other paragliding destinations.
- The road providing access to the take-off areas also needs to be improved. This road is also dirt and stony. In addition, there is no protection barrier, and it is winding. This road should be arranged and provided with a sheltered structure.
- The transportation route to the departure area can be diversified. For example, it can be investigated whether installing a cable car system is possible. Thus, transportation can be both shorter and safer. In addition, the view of Lake Eğirdir can be watched from the cable car. Not only paragliders but also visitors to Eğirdir can use the cable car.
- It may be helpful to establish social facilities in the section where the take-off area is located because there is no facility to meet the needs of individuals in the take-off area.
- Public institutions and authorities should make investments and promotions to increase the effectiveness of paragliding in Eğirdir. This is important in terms of diversifying tourism in the region.

- Various gifts for paragliding can be produced by combining them with the silhouette of Lake Eğirdir. With these products, paragliding can be recognized in Eğirdir.
- Finally, the level of awareness of paragliding among the local people living in Eğirdir and Isparta can be increased, and individuals can be encouraged to realize the activity.

This research was conducted on experienced individuals and students to determine the current situation of paragliding activity in Eğirdir. In possible future research, interviews can be conducted with the officials of public institutions in Eğirdir. Different opinions and suggestions can be revealed. Perceptions of paragliding from the perspective of individuals without experience can also be learned. The perception of paragliding of both local people and tourism students can also be studied.

Yazarların katkı oranı beyanı

Bu çalışmada yazarlar eşit düzeyde katkı beyan etmişlerdir.

Çıkar çatışması

Bu çalışmada yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması belirtilmemiştir.

Etik kurul onayı

Bu çalışmanın Etik Kurul Onayı 25/10/2023 tarih ve 166/3 sayılı karar ile Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'dan alınmıştır. Bu çalışmada tüm sorumluluk yazara aittir.